

Varia quoque producit Animalia, Vaccas, Boves, Equos, Asinos, Mulos, Oves, Porcos, Capras, Cuniculos: *Animalium va-*
 Anseres item, Anates, Gallinas, Pavones, Columbas, Abundat etiam Apibus, unde illis non exiguum emolu- *ritas.*
 mentum. Habent præterea Montes Animalia quædam nobis penitus incognita, ut sunt Agocerotæ seu Ca-
 pricorni, Meles, Ibices, Mures Alpini, Lepores nostris dissimiles, Phasiani, Galli silvestres, Gallinæ petrosæ, Avi-
 culæ quas *Parnifas* vocant, Perdices, Bonosæ, Fulicæ, Vultures, Palumbi, Ardeæ, Ficedulæ, Mergi, Coturnices,
 Turdi. Abundant quoque Ursis, Lupis, Lyncibus, Vulpibus, Martibus, Falconibus. Carent autem Cervis,
 Capreis, Apris, Scorpionibus & Conchyliatis Ranis. Tanta autem Ferinæ in hac Regione abundantia, ut bu-
 bulæ instar, & nonnunquam viliori precio in macello veneat. Episcopus porro Sedunensis Princeps est & *Imperium maio-*
 Dominus totius Valesiæ, in Rebus Secularibus & Spiritualibus, deditque Carolus Magnus circa annum *rum.*
 Christi cccxv hunc Comitatum & Præfecturam S. theodolo Episcopo Sedunensi atque omnibus successio-
 ribus eius. Confirmarunt quoque multi alii Imperatores hanc donationem & roboraverunt usque in ho-
 diernum diem. *Valesia* in *Superiorem* & *Inferiorem* dividitur. Superior idiomate Germanico utitur, incipitq;
 a Furca Monte, excurritque ad Marcam regionis usq;, quæ est sub Seduno, juxta amnem Morsum, complecti-
 turque septem Decimas seu Diœceses, quas illi *Zenden* vocant, nempe *Sedunum Syder, Leuck, Raren, Visp, Brig,*
 & *Gombs*. In *Inferiore Valesia* lingua Sabaudica in usu est: ab anne Morlo initium lumit, extenditurque ad
 pontem S. Mauricij usque, cuius Incolæ olim *Veragri* dicti sunt. Habet autem Inferior *Valesia* sex Communi- *Urbes & Opida.*
 tates, quas illi vocant *Vexica* seu *Banneras*, nempe *Condes, Ardon, Sallien, Martinacht, Intremont, & S. Mau-*
ritium metropolis Valesiæ *Sedunum*, Germanice *Sitten*, & Gallice *Siun*, pro patriæ more elegans Civitas, cres-
 cit indes splendor ædificiorum. Adjacet monti, qui in media planicie, inter altissimos Montes vallem clau-
 dentes, sensim versus ortum confurgit: bifurcaturque in duo petrosa fastigia seu eminentes colles. Subest au-
 tem Torentasiæ Archiepiscopatu Sabaudicæ, Sedunum Episcopatus Valesiæ, & Augusta similiter. Præter Se- *Montes.*
 dunum nullam muris cinctam Civitatem habent Valesij, quamquam S. *Mauritius*, sive *Agaunum* pro Opido
 haberi posset. Sunt hic præterea *Martinacht* sive *Octodurum*; *Gradetsch* & *Vetus Sider* arces, *Sider, Leuc, Ra-*
ronia, Vespia, Brig, Naters, Moril Opida. Montes qui Valesiam ambiunt, habent hodie alia, quam olim nomi-
 na. mons ex quo Rhodanus oritur, olim *Subecus*, *Coatius*, ac *Ursellus*, vocatus fuit, hodie *Furca* nuncupatur.
 Huic vicinus est *Gothardi Mons*: juxta Brigam est *Sempronius Mons*, hodie *Simpelberg*. Huic vicini sunt *Sases*
 & *Matter*, montes. Ex altera parte Rhodani sunt *Loetsch* & *Gemmi* montes. In valle *Poenina*, *Arolla* mons gla-
 cialis est. E regione *Sider* versus Septentrionem est *Silvius Mons*, is jam *Austal-berg* vocatur, & ex utraque *Silva.*
 parte S. *Bernhardi Mons*, Silva Hercynia hac etiam spargit ramos suos diversis insignitis nominibus, alibi e-
 nim *milebach* Silva juxta Arnen nimirum, juxta Perigrad *Perfim Waldt* vocatur, atque alibi aliter. Populus in
 Valesia est hodie erga externos, valde humanus & affabilis, totusque beneficus, Inter se vero paullo rigidio- *Mores.*
 res, quam amicos & vicinos deceat.